

L'EXTRAORDINÀRIA HISTÒRIA D'EN TARSAN (per Ursicina Marquès)

M. Dolors Maymó i Vilach

Lluny del que podríem pensar, en Tarsan d'aquesta història no era pas cap homenet musculós que corria per la selva grimpant pels cocoters i engronxant-se per gruixudes lianes en companyia d'una simpàtica mona. No! Què va! En Tarsan –amb essa– era un quisso que va arribar a Altafulla fa molts anys. Havia nascut dins la quadra del meu oncle, que vivia al carrer de dalt en un temps tranquil quan encara no es coneixia què volia dir la paraula *turisme*. Els vilatans treballaven al camp i no existien els tractors ni les furgonetes. Es llaurava amb mules i els camins al capvespre s'omplien dels carros dels pagesos que tornaven de l'horta carregats amb bledes, cols, patates i moresc. Sincerament, en Tarsan era un petener petit i una mica garrell, de pèl curt i d'un incert color grisenc. No li agradava ensumar conills ni tampoc no servia per guardar el ramat. En prou feines bordava. És a dir, que era del tot improbable que mai no arribés a defensar la casa de l'hipotètic cas en què algun lladre volgués entrar-hi.

El seu amo –el meu oncle–, a poc de néixer li havia posat el nom de Tarsan perquè en una de les poques vegades que havia anat al cinema a Tarragona havia vist una de les pel·lícules de l'heroi de la jungla i va pensar que potser anomenant-lo així faria una mica més de patxoca.

Els veïns deien al meu oncle:

–“Què li trobes, Serapi, a aqueix gos? Mira que n'arriba a ser, de lleig i malforjat! A més, no crec que mai no et serveixi per guardar la casa ni l'horta, tan mansoi. Ans i tot sembla que les ovelles li facin por”.

Aquesta fama de covard li venia d'un mal dia en què, essent encara un cadell enjogassat i tafaer va ficar-se enmig dels bens tractant d'imitar el gos d'atura pel qual sentia una fervent admiració. Les bestioles furioses, trobant-lo petit i desvalgut, li van enguitzar unes quantes coces i el van deixar ben macat. De llavors ençà es cuidava ben bé prou de tenir cap tracte –de cap mena– amb les ovelles, ans si se'n trobava alguna pel camí la defugia amb espant. Quin fàstic li feien!

Però en Tarsan aviat va demostrar una curiosa habilitat: era un expert caçador de rates. Tan bon punt el seu olfacte l'avisava de la proximitat de qual-sevol d'aquests rosegadors, se li esmolaven els narius, aixecava les petites orelles punxegudes i els ulls li brillaven com dues pedretes de riu, lluentes i rodones. Posava setge a la bestiola pudenta, la feia sortir del cau i, només per jugar-hi una estona, la deixava córrer amunt i avall, ja bé fos al carrer o a dins de casa. Després s'hi llançava amb rapidesa i... pim, pam!, l'enllestia d'una queixalada.

De mica en mica la seva habilitat cinegètica va anar corrent de boca a orella per tot el poble fins que els vilatans ja no se'n reien del seu aspecte poc agraciats; ben al contrari: quan hom tenia algun ratolí a casa, en comptes d'utilitzar rateres o verins, anava a cercar el meu oncle. "Serapi -feien-, que em deixaries en Tarsan avui?". Llavors el gos, tot cofoi, marxava a cercar l'intrús. A més d'aquesta, en Tarsan en tenia una altra, d'afició. Li agradaven els gelats de vainilla. Sí, sí, ja us ho podeu ben creure. No pas els de maduixa ni els de xocolata. De vainilla! La dèria li havia vingut un matí que un vailet que passava pel carrer de dalt amb un gran cornet a la mà es va entrebancar i el gelat va anar per terra. Com que ja era brut no va tornar-lo a collir. En Tarsan, que era de mena curiós i tastaolletes, va pegar-li un parell de llangotades a aquella estranya i llefiscosa massa. Tot i que primer va semblar-li fred, de seguida quedà embadalit per aquell dolç i deliciós sabor. Mai no havia tastat res igual. A partir de llavors, als estius, es passava el dia assegut davant de l'única botiga que hi havia al poble amb el nas humit i la llengua a fora.

Encara recordo aquell petit establiment on des del carrer no podia entreveure's l'interior, de tan estret i fosc com era; talment com una cova de les mil meravelles. Dins s'hi aplegaven sacs d'arròs i de cigrons. Per damunt del taulell i penjant d'un ganxo, podien trobar-s'hi llargs regitzells de llangonisses crues, xoriços i cansalades. Una mica més enllà, tocant el fons, hi havia la merceria, amb tot de cintes, botons, barrets, espelmes i, fins i tot, esparidenyes. Ah! També hi venien xumets per nadons... i aspirines. Perquè no hem d'oblidar que per aquell temps al poble encara no tenia farmàcia.

Tot això era presidit per un negret de cartró-pedrà que, a la manera d'un escolanet de Montserrat, duia una guardiola a la mà per tal de recaptar dels vilatans almoines per a les missions. La propietària de l'establiment -la senyoreta Tecla- era una dona de figura menuda i bondadosa, que mai no deixava d'anar a missa encara que plogués, fes fred o calor i, cada dia ben d'horeta, tothom la podia veure pujant el carrer de dalt amb passetes curtes i decidides, camí de l'església de Sant Martí.

La botiga de la senyoreta Tecla tenia un perfum especial, fruit de la barreja de tants articles diferents, que, junt amb l'olor dels garrofers, formava part de l'enyor del meu poble quan jo me'n trobava lluny. Però, bé... tornem al protagonista de la nostra història, el qual, ben aviat, va entendre que per tastar una bola de gelat de vainilla calia posar unes monedes damunt del taulell com feien tots els nens. En Tarsan va decidir fer el mateix i, a partir de llavors, cada cèntim que trobava per terra o damunt la calaixera era pescat amb el morro i... corrents

cap a la botiga. Deixava els diners amb compte damunt d'una caixa i s'asseia remenant la cua, amb els ulls delirosos, tot esperant el preuat nèctar. La senyoreta Tecla, sorpresa, li donava una bola de gelat que, ell engolia ràpidament. Tòthom al poble estava admirat de la intel·ligència d'aquell gos, encara que cal dir que el meu oncle no n'estava tant de content, ja que, sovint, les monedes que duia al morro no eren prou per pagar els cornets i solia trobar-se que, en passar per davant de la botiga, la senyoreta Tecla li deia amb veu suau: "Serapi, em deus cinc rals. El teu gos no en portava prou de diners avui". "Aqueixa bestiola serà la meua ruïna!", feia el meu oncle dipositant la diferència damunt del taulell lluent. I marxava tot enfadat, encara que en el fons del seu cor se sentia orgullós de ser el propietari d'un quisso tan especial.

A partir d'ençà, cada vegada que caçava la rata d'algun veí, li deien: "Apa, Tarsan, anem, que et compraré un gelat". El gos feia un salt i seguia el vilatà fins la tenda, on eren justament retribuïts els seus serveis.

Però de mica en mica i degut a la bona feina d'en Tarsan, les rates del poble van anar minvant. I el quisso, a més d'avorrir-se, cada cop podia fer menys visites a la seva tenda preferida. És a dir, que el convidaven poc. Llavors es va empecar un altre sistema: tot sovint entrava a fer un volt pel bar del poble on els pagesos tenien el costum d'anar a prendre cafè i jugar al dòmino en tornar de l'horta. A la que algú es distreia, li ficava subtilment el morro a la butxaca fins que n'extreia una moneda i... pots ajudeu-me, se n'anava corrents a comprar-se un gelat, quasi sempre –cal dir-ho– perseguit per les imprecacions de qui era objecte del petit robatori. Encara que molts pagesos que coneixien l'eficàcia d'en Tarsan deixaven que els pispés una moneda per tal que pogués satisfer el seu delit. Fins i tot a alguns els feia gràcia. I així anaven passant els temps magres.

Un dia va ocórrer que al poble del costat arribà un important carregament de gra per moldre i, en descarregar els carros, es van escampar dotzenes i dotzenes de rates que, en poc temps, van criar. Una veritable plaga! Espantaven el bestiar, rosegaven les garrofes i, fins i tot, van atrevir-se a entrar a l'escola, fent una veritable destrossa de llibres, llibretes i llapis. Com que anaven ben tipes no feien cas ni de verins ni de paranyes. Per tal de trobar solució a tan gran alta-baix, l'ajuntament va convocar un ple municipal. Però si no hagués estat per la senyoreta Rosalia, la mestra –parenta de la senyoreta Tecla–, que coneixia sobradament les virtuts (i les "febleses") del nostre Tarsan, el problema del poble veí no hagués tingut un final feliç. Va ser ella qui va suggerir la possibilitat d'anar a cercar la seva ajuda.

El senyor batlle, un home gras i imponent, d'ulls rodons i quasi tan negres com la barba abundosa que li queia sobre el pit, va exclamar amb veu de tro:

–"Voleu dir que un gos podrà tot sol acabar amb tot aquest trasbals?".

–"Podrà, excel·lència. Us ho asseguro –respongué la senyoreta Rosalia–. Heu de pensar que és un fenomen. Ell és qui ha acabat amb tots els rosegadors d'Altafulla i ara ja fa temps que s'avorreix".

—“Bé, doncs. Anem cap a Altafulla a cercar l'amo de tan extraordinari quisso. Creieu que ens el deixarà tot el temps que faci falta? —va dir mirant-se el rellotge que, fermat d'una gruixuda cadena d'or, duia sempre dins la butxaca de l'armilla i del qual se'n sentia molt orgullós perquè era una herència del seu avi.

I cap allà va marxar acompanyat de tot el consistori i de la senyoreta Rosalia.

El meu oncle, quan s'acostava la llúida comitiva, no podia creure's el que els seus ulls veien. I molt menys quan va sentir el motiu pel que havien decidit anar-lo a veure. El seu gos era requerit amb urgència per l'ajuntament veí, quin gran honor! Saltant d'alegria només de pensar amb la magnífica cacera que l'esperava —tot un exèrcit de rates per a ell sol— i en els gelats que després es cruspia, cap allà va partir tot eixerit.

En arribar a l'entrada del poble, es va quedar immòbil durant uns instants ensumant enlaire i, tot d'una, llançant un lladruc de guerra, començà a córrer carrer amunt tot fent sortir de cada forat, cau i bardissa munts de rates i ratolins que fugien esverats de tan ferotge animal. A tots, tots, els va anar caçant i, un per un, va portar-los a la plaça de l'ajuntament, posant-los en renglera. Sis-cents quaranta-tres, en comptaren, segons el meu oncle —si no exagera. I els que van quedar fugiren per prats i camins per no tornar mai més. Quin dia!

Quan tot va ser enllestit —cosa d'un parell d'hores— el consistori, admirat i altament agraït, acompanyà de nou en Tarsan a Altafulla i va lliurar al seu amo un diploma que deia: “Jo, el batlle, en agraïment etern, anomeno en Tarsan *Gran Ratoner de la Comarca*”. I amb gran solemnitat digué al meu oncle: “Com podríem retribuir-vos el favor que ens heu fet, mestre?” En Serapi, mirant-se en Tarsan i sense pensar-s'ho gens ni mica respongué: “Amb un gran gelat de vainilla, excel·lència”. Llavors el bon batlle afegí: “Poca cosa em demaneu, per aquest gran favor que ens heu fet. A partir d'ara dispo que li siguin lliurats, cada any i mentre visqui, cent rals per a que el vostre gos pugui gaudir sense angúnies d'allò que més li agrada, és a dir: caçar rosegadors i endrapar gelats”. I és d'aquesta manera com en Tarsan va passar a la història dels herois populars.

Conten els més vells que no es va moure mai més d'Altafulla, que d'ençà de la seva merescuda fama va ser molt festejat. I restà per sempre al costat del meu oncle. Això, sí! Cada dia des de Sant Joan fins a Sant Martí es cruspia com a mínim un enorme cornet de vainilla a càrrec del consistori. Va viure molts molts anys fins que va ser cridat al Cel, que de ben segur té preparat Déu per a totes les bestioles bones i fidels com ell. I conte contat, ja s'ha acabat.